

Klica TRIGLAVA

Leto III.

17. decembra 1950.

Stev. 59.

VSEM NAROČNIKOM, SODELAVCEM IN DOPIŠNIKOM TER VSEM SLOVENCEM DOMA IN V TUJINI ŽELI MIRNE IN ZADOVOLJNE BOŽIČNE PRAZNIKE UREDNIŠTVO IN UPRAVA "KLICA TRIGLAVA"!

MIR JE BEŽAL Z NAMI

Spet smo pri božiču. Staro leto se nagiba k koncu in le nekaj dni nas še loči od novega leta, v katerem pričakujemo važnih in dočaj odločilnih dogodkov.

V božičnih dneh bodo naše misli pohitele z raznih koncev sveta tja, odkoder nas je nemila usoda iztrgala pred petimi leti. Pohitele bodo k našim družinam, k našim dragim, na naše dobrave in v naše skromne - toda domače cerkvice, v katerih se bo zopet dvigal proti nebu vonj kadila, žganega v čast novorojenemu Sinu božjemu. In kot v Njegovih časih, bo tudi topot nešteto Herodežev, ki bodo s prezirom in posmehom na ustnicah zasledovali Njegove verne, ko se bodo zatekali k molitvi in prošnjam za skorajšnje odrešenje. To da tem prošnjam ne bo mogla biti dodana ena - "Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!" Da našnji Herodeži vedo in se zavedajo svojega početja, zato pa je njihov greh še toliko večji.

"Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje" velja resnično le za one, ki so take volje in ki čutijo po človeško, po krščansko in demokratično - strpno v besedah in sredstvih. Herod je živel, se pašil in - umrl. Pomrli so tudi vsi naši predniki in umrli bodo tudi mi - toda umrli bodo tudi današnji Herodeži, pa naj se pašijo, kot se jim poljubno. In kaj bo ostalo od njih paševanja? V Herodovi prestolnici ni ostal kamen na kamnu, rimski imperatorji so umirali pod nožem zavrtnih morilcev, Napoleon na zapuščenem otoku, Mussolini od vrvi nahujskane množice in Hitler v svojem poslednjem berlinskem bunkerju. Ne - ni bilo miru za ljudi, ki ga niso poznali in ki niso bili blage volje in ga tudi ne bo za one, ki jo enako nimajo danes. Resnični mir morejo deliti le oni, ki ga najdejo v krščanstvu, v čaščenju božjem in spoštovanju bližnjih. Resnica, ki so jo razglasili angeli na božično noč, doslej še ni bila izpodbita in nikdar ne bo, ker je večna, pa kakorkoli bi si nekateri domišljivi ljudje skušali v različnih obdobjih človeške zgodovine prizadevati, da jo prevpijejo, zataje in zatro. Človeška moč in človeška pamet se ne moreta meriti z božjo.

Pred nami zopet vstaja podoba svete Družine, hiteče izpod dosega krvnikovoga, v varno begunstvo - brez sredstev, brez prijateljev in brez zaščitnikov - v neznano tujino, da se zopet povrne ob svojem času. Bog sam je predvidel ta beg pred tiranijo, Njegova volja je bila očuvati Sina za vzvišene naloge v bodočnosti. Mar morejo zato nas obsojati današnji oblastniki doma, da smo - pobegnili pred njihovo herodovsko pravico, ki je iskala "zločincev" brez milosti in sočutja med onimi, ki so ostali? Herodov pomor nedolžnih otročicev moremo primerjati s komunističnim klanjem desetstisočev naših bratov in sestrav, v katerih so Titovi Herodi iskali - reakcije. In jo iščejo še danes, ker ne poznajo Miru, ker ga nočejo poznati - ker jim je nevarno, kot je bilo malo neboljeno dete Jezusovo nevarno mogočnemu Herodu. Kajti resnično v svetu Jezusovem, v svetu krščanstva - ni mesta Herodu in njegovim vrstnikom.

Mi smo bežali in mir je bežal z nami iz naše domovine. V tujem hladnem svetu pojemo slavo našemu Odrešeniku in našemu Očetu, ki nas je povedel iz dežele Herodove in očeval do današnjega dne. In mi smo Mu hvaležni, hvaležni iz dna srca ter Ga prosimo usmiljenja za trpeče doma, ki si sami ne morejo pomagati. Naj bi nam dal sile in vlil upanja in vere, da se v tem času pripravimo za naloge, ki nas čakajo v bodočnosti. Slava Bogu na visavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage volje!

BOŽIČNA VOŠČILA

Ob bližajočih se praznikih Kristusovega rojstva želi Slovensko društvo v Veliki Britaniji vsem svojim članom in vsem slovenskim beguncem širom sveta mirne in upolne božične praznike. Naj bi božični mir preveval naša srca vse dni našega begunstva in da bi nam prinesel obilo dobre volje, kadar stojimo pred težavami, ki jih moramo premostiti. Srečno Novo leto!

Društveni odbor.

Iz upanja in moči vere bodo svetlo zažarela okna cerkvic širom naše Slovenije v belo tišino svete noči. Duh ljubezni in vere bo nosil mir po domovih našega naroda in iz trpljenja bodo hitele prošnje k Luči betlehemske štalce. Sestre in bratje, hčere in sinovi slovenskega naroda, ki nam polja in tovarne, gozdovi in rudniki širom sveta utesnjujejo naš mir, svoje misli združimo s svetonočnimi zvezdami nad našo Domovino! Najdimo Mir v sebi! In naj nam božič ne bo le čas spominov! Nauk življenja kot ga je Sin Božji učil, utrdimo v sebi, da bo razumevanje med nami vzdignilo naše slovenstvo, - za čigar pravdo smo domove zapustili, - iz spominov in misli v resnično življenje dela. V tem duhu, s tako voljo in prepričanjem zrmo in pojdemo v dni novega leta, ki nam le tako ne bo težko in bo mo mogli doprinesti k uresničitvi velikega upanja naroda doma!

Z bratskimi željami vsega dobrega in s slovenskim pozdravom!

Delegacija Slovenske Pravde
za Vel. Britanijo

Ko se bodo oglasili svetonočni zvonovi in se bo razlegala božična pesem, se bomo slovenski akademiki v Gradcu hvaležno spominjali tudi Vas. Želimo Vam blagoslovljene božične praznike in mnogo sreče v novem letu.

Blagovolite posredovati naša božična in novoletna voščila vsem našim prijateljem in dobrotnikom, ki žive v Angliji. Ob tej priliki se jim iskreno zahvaljujemo za blagohotno pomoč in naklonjenost, ki smo je bili deležni v tem letu.

Z izrazi globokega spoštovanja in hvaležnosti Vas prisrčno pozdravljajo slovenski akademiki v Gradcu (Avstrija).

Za predstavniki odbor: Z. Klinar, predsednik
F. Lovšin, tajnik"SOCIALNI SKLAD 29. OKTOBRA"
(iz uprave)

ZA SKLAD SO DAROVALI:

G. Pirnat Franc, Derby, 10/-; g. Svete Ivan 10/-, g. Svete Stanko 10/-, g. Svete Ciril 5/-, vsi iz Chippinga, Norton; g. Grkman Jože 5/- in g. Eržen Jurij 5/-, oba iz Shrewsbury-a; ga. Marija Jašovec 5/-, g. Rajmund Jašovec 5/-, g. Vinko Fortuna 5/-, g. Stefan Radošek 5/-, vsi iz Bradforda, Yorks; neimenovani iz Bedforda 2/-; g. Pavel Benčina 10/-, g. Jovan Oblačič 5/-, g. Slavko Ožbalt 5/-, vsi iz YMCA Hostela Metheringham nr. Lincoln; g. Jože Novinščak 4/- in neimenovani 10/- iz Sibson Hostela, Wansford nr. Peterborough; g. Pleša Jože £1, Nuneaton; g. Balažič Jože iz Barusleya, Yorks. 5/-; gđč. Rozka Gričnik iz Boltona, Lancs. 5/-; g. Brčnik Anton iz Thorny Pits Hostela, Hawthorn, 10/-; g. Ignac Meglič iz Lighton Buzzarda 8/-; g. Vidmar Filip iz West Fintona, Scotland, 10/-; g. Lojze Gajžer iz Triptona, Staffs., 10/-; g. Ivan Dežman iz West Bromwicha, Staffs., 5/-; nepoznani iz Leigha, Lancs., 10/- in g. Janko Debelak iz Norte Parana, Brazilija, 200 cruseirov.

Vsem plemenitim darovalcem se uprava Sklada najtopleje zahvaljuje in prosi tudi ostale Slovence, da sledijo tem vzgledom, saj gre za pomoč našim bratom in sestram v Evropi, ki so najbolj potrebni. Zlasti v zimskih mesecih je vsak dar dobrodošel!

Upravnica Socialnega Sklada gđč. Zabavnikova nas je naprosila za objavo sledečega popravka:

V 58. številu Kt je pri poročilu o delu Socialnega sklada prišlo do pomote. Navedba o pomoči g. S. D. -ju v znesku £25 je netočna, ker so bile izpuščene besede " s posredovanjem uprave Socialnega sklada". Dotični citat se pravilno glasi: Gospodu Š. D. v Nemčiji pa je bila s posredovanjem uprave Socialnega sklada izdana podpora za študije v znesku £ 25. Ta znesek namreč ni nakazal iz svoje blagajne Socialni sklad, ampak neka druga dobrodelna ustanova, pri kateri je uprava Soc. sklada 29. oktobra posredovala in priporočila prošnjo.

Vida Zabavnikova, s. r.

Prispevke za Sklad pošiljajte na naslov Kt ali upravnici: Miss Vida Zabavnik, 11 Haslemere Gardens, Finchley, London N.3.

SEJA SVETA S. D. V ROCHDALE-U

Vse člane Sveta Slovenskega društva v Veliki Britaniji vabim na sejo v Rochdale, Lancashire, ob priliki silvestrovanja. Uro sestanka bomo določili sporazumno na licu mesta v Brentwoodu. M. Gorjup, podpredsednik. Na Silvestrovo popoldne ob 3. uri bodo igrali - "Pri belem konjičku". Vabljeni!

DR. DIMITROV V LONDONU

Razgovor našega urednika

V nedeljo 3. decembra sem imel priliko spoznati enega najpomembnejših bolgarskih, južnoslovanskih in vzhodno-evropskih politikov v begunstvu g. dr. G.M. DIMITROVA, predsednika Bolgarskega narodnega odbora in tajnika Mednarodne kmečke Unije, ki se je z veseljem zadržal v razgovoru skoro dobro uro.

V razgovoru je prišla, kljub vidni utrujenosti, do izraza njegova izredna politična dinamičnost in zmožnost za hitre zaključke. Kot borcu za svobodo bolgarskega naroda se mu zdi umevno, da se bori tudi za svobodo vseh jugoslovanskih narodov na demokratični podlagi. Za to se je zavzela bolgarska kmečka stranka cela desetletja in bila iz istega vzroka preganjana od pronemške monarhistične klike. Gospodu dr. Dimitrovu se zato zdi docela naravno, da se Bolgari zanimajo za politične prilike v vseh predelih južnoslovanske skupnosti, kakor bi se morali tudi politični faktorji drugih jugoslovanskih narodov zanimati za probleme svojih sosedov v tej skupnosti - ako naj že pride do take skupnosti, katere politične oblike danes še ni mogoče točno odrediti. Notranja vprašanja te skupnosti morajo reševati vsi, ki skupnost sestavljajo in ne le neposredno prizadeti, ker bo sicer prizadeta posredno vsa skupnost. Kot taka vpraša - nja sem mogel razumeti srbsko-hrvatsko in makedonsko, ki bi jih bilo možno najpovoljnejše rešiti le v širši politični skupnosti. Gospod dr. Dimitrov smatra za napačno odtegovati se tem vprašanjem skupnosti, češ, da je to izključno stvar Srbov in Hrvatov ali Srbov in Bolgarov.

Dr. Dimitrov je poudaril svojo trdno vero v osvobojenje naših narodov izpod komunističnega jarma, v njih boljše socialno življenje in v demokratični red po osvoboditvi. Veliko upanje stavlja v organizacijo Združene Evrope, pri kateri tudi sam aktivno sodeluje.

Gospod dr. Dimitrov se živo zanima za delovanje slovenske emigracije in je živahno opisal svoja srečanja z nekaterimi Slovenci pred vojno, ko je bival v Jugoslaviji.

Gospod predsednik se je sestal v Londonu z bolgarskimi emigranti in z vrsto drugih begunskih političnih osebnosti. Iz Londona se je nato vrnil v Washington, kjer bo mogel napraviti koristne zaključke svojih razgovorov v Evropi.

M. Gorjup

JUGOSLOVANSKA EMIGRACIJA

London, v začetku decembra. Naš dopisnik poroča: Tu so se razširile govorice, da so pred kratkim razgovarjali v Ameriki gg. dr. Maček, dr. Krek, dr. Gavrilović in Tupanjanin in skušali doseči sporazum glede enotnega nastopa jugoslovanske emigracije v svobodnem svetu.

Tudi to pot ni bilo uspeha in gospodje so bili mišljenja, da se ne da ustvariti skupno politično zastopstvo.

Z rezervo je bila sprejeta vest, da bi se uknilo jugoslovanski odsek pri Narodnem odboru za svobodno Evropo v USA, ker mednarodna situacija narekuje, da je treba z vse mi silami podpreti Titov režim. Po drugih informacijah zapadni politični faktorji ne računajo več dosti na jugoslovansko emigracijo, ker bi reševanje jugoslovanskih pro-

blemov v emigraciji moglo privedi do razbitja Jugoslavije v trenutku, ko je Zapadu ta ko zelo potrebna.

Dogodki gredo svojo pot naprej, postavlja jo se nove zahteve. Tisto, kar je bilo intesantno še leta 1947, danes ni več zanimivo. Med tem pa stari politični prvaki razpravljajo, kako bi si razdelili - Bosno.

SLOVENSKA SPOMENICA SVOBODNIM BOLGAROM

London, 6. decembra. Naš dopisnik poroča. - Minulo nedeljo je tajnik Slovenske Pravde g. D. PLENIČAR obiskal v Londonu bivajočega predsednika Bolgarskega Nacionalnega Komiteta g. dr. DIMITROVA.

Ob tej priliki je g. Pleničar izročil g. dr. Dimitrovu posebno spomenico Slovenske Pravde.

de. Spomenica, ki je bila naslovljena na Bolgarski Nacionalni Komitet, izraža željo, da naj bi svobodni in demokratični Bolgari že zdaj v begunstvu zavzeli jasnejšo politično linijo, kar zadeva odnose med posameznimi južnoslovanskimi in jugovzhodnimi evropskimi narodi.

Predsednik g.dr.Dimitrov se je zadržal z g.Pleničarjem v daljšem razgovoru, kjer sta si izmenjala poglede z ozirom na slovensko in jugoslovansko emigracijo.

PROGLAS SRBOV IN MUSLIMANOV BOSNE IN HERCEGOVINE

Pariz, koncem novebra. Naš dopisnik poroča. Omenjeni proglas na jugoslovansko javnost da je pregled borbe med Hrvati in Srbi za Bosno in Hercegovino izza leta 1876 in zavrača zahteve Hrvatske Seljačke stranke, da ti dve deželi pripadati hrvatski državi. Proglas se zaključuje z zahtevo po obstoju Jugoslavije, po ohranjanju zgodovinskih meja Bosne in Hercegovine in po statutu teh dveh dežel v okviru federativne Jugoslavije, kot ga bodo določili na svobodnih volitvah izbrani parlamentarni predstavniki Bosne in Hercegovine. Proglas je pisan zelo ostro in protihrvatsko. Podpisali so ga: dr.B.Miljuš, biv.minister, M.Vukobratović in S.Kujačić, bivša advokata, B.Djonlagić in O.Kajmaković, biv.nar.poslanca in M.H.Hasanović, bivši trgovec. Proglas povdarja tesno povezanost med Srbi in muslimani.

ZA KOALICIJO V JUGOSLAVIJI

U.S.A., koncem novembra. Naš dopisnik poroča. Znani begunski publicist g.BOGDAN RADICA je prenehal sodelovati z Narodnim odborom za svobodno Evropo (N.C.F.E.) v New Yorku. Kot je Vaš list poročal sredi avgusta, je g.Radica zastopal Jugoslavana v Srednjeevropskem študijskem središču, ki je študijski odbor Narodnega odbora za svobodno Evropo.

Kot sem informiran, se g.Bogdan Radica ni strinjal z uradno ameriško politično linijo napram Titovemu režimu.

Njegovo mnenje je, da je z ozirom na mednarodno situacijo treba podpirati Titov komunistični režim. Toda smatra, da bi morala Amerika zahtevati od Tita neke politične concessionsije. G.Radica je mnenja, da bi za protiuslugo materialne in moralne podpore Zapada Tito moral prevzeti obvezo, da sprejme v vlado nekaj ljudi iz opozicije. Na ta način bi se rešila Jugoslavija pred Mosko, ker bi se režim ojačal na Zapadu in ker bi radi prisotnosti opozicionalcev v vladi in ob moralni podpori Zapada popustil politični pritisk v državi, ljudje pa ne bi v toliki meri sabetirali ekonomske napore jugoslovanske komunistične vlade.

Novi rektor ljubljanske univerze je profesor pravne fakultete Dr.Gorazd Kušej, profesor pa dr.Svetozar Ilešič, profesor prirodoslovne matematične fakultete. Rektor je bil doslej dr.Anton Melik.

"DEMOKRATIZACIJA" TITOVEGA REŽIMA

(Naš dopisnik poroča)

Trst, 10.decembra.- Dodatno k mojemu zadnjemu poročilu sem naknadno zasledil med tukajšnjimi demokratičnimi krogi nove misli k pariški "Deklaraciji", ki ste jo objavili v 56. številki Klica Triglava.

V osnovi je deklaracija povsod pozdravljena. Nekje pa sem čul, da Deklaracija pre malo računa s trenutno politično situacijo v svetu. Deklaracija točno ugotvalja, da je Titov režim vsled "političnega terorja, gospodarskih neuspehov in težkih življenjskih pogojev, ki jih je povzročil, tudi kot taktična opora brez realnega pomena". Stališče, da "priložnost ne bo izkoriščena, dokler se ne vzpostavi v Jugoslaviji demokratičen režim, ki ga bo ljudstvo podpiralo" je principijelno gotovo pravilno; vprašanje pa je, v koliko je v trenutni situaciji - doma, v emigraciji in v svetu - ostvarljivo. Človek, ki pozna jugoslovansko emigracijo, zlasti staro generacijo, in v tem se zgleda strinjajo tudi podpisniki Deklaracije, je skeptičen, da bi zavezniki mogli tu najti alternativo. Deklaracija v svojem končnem zaključku ne nudi ev.alternative, ker ne želi "ustvarjati nove politične organizacije ali predstavništva". Ljudje, bivajoči v Trstu, pa nikakor ne precenjujejo vrednost odporiških gibanj doma. Najmanj bi se moglo zaključiti, da obstoja v domovini enotna, organizirana protikomunistična fronta. Vse, kar se rodi proti režimu, je prej lokalnega značaja in redno posamezne odporiške skupine med seboj niso povezane. Tudi so vsi ti odporiški "pokreti" preveč destruktivni, kar se tiče cilja, da povzročijo škodo režimu; in premalo ali skoro nič konstruktivni (kar pa ni čudno), kaj naj nudijo v zamenjano za ev.zlomljeni Titov režim. (V tem pogledu so seveda kominformisti daleko v boljši situaciji.)

Zaključek iz tega razmišljanja bi bil, da torej zavezniki nimajo obstoječe in upoštevane vredne alternative in da ni možnosti, da bi mogli z ev.takšno alternativo zamenjati Titov režim.

Zdi se edina možnost, da namreč zavezniki dosežejo osvoboditev nekaterih demokratičnih prvkov, ki sedijo po zaporih. In da nato zahtevajo vključitev teh prvkov v sedanjo vlado, ki bi naj tako postala nekako demokratizirana. Razumljivo je seveda, da morajo ti demokratični prvaki uživati polno moralno podporo Zapada. V zameno za to pa bi morali ti demokrati dokazati svoje resnično voljo in napore za zboljšanje sedanjega stanja; zdi se

da bi tega bili psihično zmožni samo demokrati doma (nikakor pa ne oni v emigraciji!), ki poznajo in ki so sami občutili probleme, ki tarejo našega cloveka. Gorje pa, če bi ti demokrati pri svojem poslanstvu odpovedali. Potem za Jugoslavijo ni drugega zdravila v tre nutni situaciji kot Titov bič; kajti le tako bo Jugoslavija - zlepa ali zgrda - mogla vsaj nekaj pomeniti v svetovnih računih zapadnih velesil.

Deklaracija sicer nudi vso nado in up, da v emigraciji le ni tako vse zanič in da je morda mlajša generacija na dobri poti, v kolikor ne zahaja v ekstreme; toda tu se vprašujejo, ali bodo inicijatorji Deklaracije, ki je v bistvu razveseljiva pojava, znali praktično izpeljati to "sodelovanje", h kateremu na koncu Deklaracije pozivajo Srbe, Hrvate in Slovence. Je že res, da so podpisniki dali idejo in pokazali prvi primer možnosti takega sodelovanja. Toda tak primer, da po eden od Srbov, Hrvatov in Slovencev stopijo sku paj in izdajo manifest (ne glede na vrednost vsebine) ni nazadnje tako težavno izpeljati. Takih ali podobnih slučajev je nekaj poznanih že iz prejšnjih let, toda so bili vsi brez stvarne vrednosti. Naj se ne bi to zdaj ponovilo tudi pri Deklaraciji; razumljivo, odgovornost leži za to na inicijatorjih-podpisnikih. Upajmo vendar, da bodo znali lepo misel tudi oživotvoriti in jo povezati v praktičnem smislu z aktivnimi demokratičnimi silami v domovini. Toda baš v tej točki bodo primorani korigirati svoje stališče, da ne želijo u-stvarjati nove politične organizacije ali predstavništva.

J A V N O M N E N J E

Aktivnost N.C.F.E. - Dragi g.urednik! V 58. številki KT ste v poročilu o aktivnosti Narodnega odbora za svobodno Evropo pripomnili, da jugoslovanskih radijskih oddaj še vedno ni zaradi neenotnosti jugoslovanske emigracije.

Ta pripomba je in ni točna. Je točna, če pri tem mislite, da bi se morala jugoslovanska emigracija zediniti že davno in da bi kot takšna potem prišla v poštev tudi pri radio oddajah. Pripomba ni točna, če mislite le na to, da v okviru NOFE še ni jugoslovanskega odbora. Po mojem mnenju teh oddaj ni, ker ne kaže danes spodbijati Tita, ko pa je tako potreben Amerikancem v globalnem sporu z Moskvo. L.

"Review"- "Pregled". - Tole bi želel dodati pisemu g.T.R. v zadnji številki Vašega lista:

V 1. številki Pregleda je bilo izrecno omenjeno, da je ta "pregled namenjen uredništvu in organizacijam Slovencev v svobodnem svetu in tistim posameznikom, ki bodo izrazili željo, da pregled dobivajo radi svojega delovanja med izbeglimi demokratičnimi Slovenci".

Ideja je torej vsekakor hvalevredna, ker dobijo tako najbolj poklicani potreben material za svoje politično delo. Drugo vprašanje pa je seveda, v koliko praktično tak Pregled zares koristi. To je odvisno od izbora vesti, komentarjev, pregleda tiska itd.

Pred podobnim vprašanjem stojijo tudi "NOVICE", ki so začele izhajati v Trstu malo pred Pregledom in prinašajo izvlečke iz komunističnega časopisja v Jugoslaviji. M.K.

KROGova revija. - Dragi g.urednik! Z ozirom na razpis publicističnega odseka kluba KROG za novo slovensko kulturno revijo bi rad po dal tole misel: začetniki te zamisli naj bi najprej pokazali svoje sposobnosti in zmožnosti pri tem, da bi sami izdali prvo, drugo številko; če bo kaj vredna, če bo odgovarjala slovenskim izobražencem in javnim delav-

cem, se je bodo radi oprijeli. Kar na slepe srečo pozdravljati neko stvar in obljubljanje sodelovanje je pa težko. M.B.

KROGova revija. - Slovenci imamo to srečo, da se tako radi cepimo. Tedaj ko bi potrebovali velikih mož, ki bi znali ustaviti to cepitev in združiti različne odtenke narodovega žitja in bitja, imamo male može, ki s svojimi postopki cepitev le pospešujejo.

KROG napoveduje svojo revijo. V Demokraciji berem, da izide revija Stvarnost v Trstu. V Argentini izhaja revija "Slovenska Beseda". Druga "fronta", tudi v Argentini, pa že izdaja ali pa namerava izdajati revijo Kulturo. Torej štiri revije pri tako šibki emigraciji!

Pa se bo še našel kdo in bo sanjal o enotnosti emigracije. A.Z.

Pregled dogodkov v Klicu Triglava. - Dragi urednik! Povsem se strinjam z ugotovitvijo, da vsi slovenski begunski ali obrobni časopisi prinašajo pregled dogodkov. Postavlja pa se vprašanje, zakaj to delajo odn. ali je to zares nujno potrebno čitateljem. Mislim, da je tak pregled nepotreben pri listu, ki radi svojega časovnega razdobja med dvema številkami ne more več aktualno slediti dogodkom. V takem slučaju pomeni objavljanje pregleda verjetno zgolj izhod urednika iz zagate, da zamaši vrzel v listu. Sicer pa je včasih veliko takih vesti, ki jih običajno v dnevnikih ni brati. Vendar bi poročanje o razvoju na frontah, v Varnostnem svetu in mednarodnih konferencah prav zares ne spada lo med take vesti.

Stvaren komentar s čim bolj osvetljenimi okoliščinami najpomembnejšega dogodka zadnjega tedna ali štirinajstih dni bi bil vse kakor bolj na mestu. Če pa je več prostora, pa več takih komentarjev. Toda brez enostranskih razlag ali tendenc! D.P.

Pišite na Klic Triglava, Miners Hostel, Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwickshire, England.

KOMUNISTIČNE GROŽNJE JE TREBA JEMATI RESNO

VOJNA NA KOREJI

Koncem oktobra je izgledalo, da je vojna na Koreji praktično končana in da so čete Združenih Narodov izpolnile nalogo, ki jim jo je zadala Skupščina ZN. Sverno-korejska vojska je panično bežala proti severu in glavno mesto Severne Koreje - Pyongyang - je padlo v roke zmagovitih demokratičnih sil, ki so naglo prodirale proti korejsko-mandžurski meji. Nakateri zapadni časopisi so že špekulirali o nadaljnih dalekosežnih korakih Združenih Narodov napram komunističnim napadalcem in podpihovalcem, medtem ko so uradni zavezniški krogi dajali svečana zagotovila, da je akcija končana in da je sedaj na Združenih Narodih, da uredi Korejo na demokratičen način.

Južno-korejske oblasti niso bile istega mnenja. Ne le, da so bile prve, ki so poslele svoje čete, da prekoračijo 38 vzporednik neglede na posledice, ako bi istega ne podvzele kasneje tudi ostale zavezniške enote, marveč so celo trmasto vztrajale na legitimnosti svoje oblasti na severno-korejskem področju. Južno-korejsko upravo smo v našem listu že enkrat osvetlili in nam je zato bilo njeno stališče po zmagovitem pohodu do 38 vzporednika takoj jasno. Še več, južno-korejske oblasti so sledile politiki maščevanja, ki je vodila tako daleč, da je moral sam notranji minister odrediti - ne kaznovanje! - marveč samo prenehanje pretepanja, mučenja in zlostavljanja severno-korejskega prebivalstva ter "kolaboracionistov" s strani južno-korejske policije. Poveljnik I. ameriškega korpusa je morda celo zato izdal ukaz, da ostanejo v veljavi vsi severno-korejski zakoni in vsi nameščenci na svojem mestu - z izjemo onih, ki jih izvržejo ameriške oblasti. Organiziral je tudi policijo iz domačega prebivalstva. Južno-korejski prezident je medtem dal izjave, da bo njegova vlada protestirala pri OZN.

Tako stanje je nemalo pripomoglo k pojačanju gverilskega delovanja za zavezniškimi črtami, ki je ogrožalo celo južno-korejsko prestolnico Seoul. Pripomoglo pa je tudi dati argumente v roke komunistične propagande, ki je seveda namerno istovetila početje južno-korejskih oblasti z enotami vseh vojujočih se demokratičnih sil na Koreji.

Besedni napadi so prihajali zlasti iz Pekinga, kitajske komunistične prestolnice, ki so govorili o ameriškem imperializmu in ogroženju kitajske suverenosti ter kitajskih interesov. Čim bolj so se zavezniške čete bližale Mandžuriji, tem hujši so postajali napadi, češ, da "Kitajci ne morejo držati roke križem". Mandžurija je srce Srednje in severne Azije in posest Mandžurije pomeni posest električne sile in surovin za vso Kitajsko in sovjetski Sibir.

Kitajci so ali pa niso verjeli zapadnim zagotovitvam, da Združeni Narodi nimajo nikakega namena ogrožati kitajskih interesov. Že samo dejstvo, da se je demokratična fronta približala njihovi Ahilovi peti - Mandžuriji - in da bi bilo kdaj v bodočnosti možno storiti le korak naprej preko meje korejske republike, je bilo dovolj, da so Kitajci čutili potrebo poriniti to nevarnost od sebe čimdlje proč. Pričeli so organizirati "prostovoljske edince" za pomoč bežeči severno-korejski vojski.

Britansko stališče v tem trenutku je bilo, da se prodiranje zaustavi in ustvari "zono brez lastnika" - nevtralen pas med Mandžurijo in Korejo, ker bi prodiranje do mandžurske meje res moglo izzvati zaskrbljenost Kitajcev. Amerikanci na to niso pristali in so menili, da je treba kitajske namene preizkusiti. Ako se Kitajci ne mislijo mešati v korejske zadeve, potem jim bo vseeno, če bodo zavezniške čete tudi tik ob njihovi meji, če pa se hočejo vmešati, se pa bodo vmešali tako ali tako. Skupščina ZN ni sklenila nikake nove določbe, do kje naj zavezniške čete gredo in tako je gen. MacArthur ukazal poslednjo ofenzivo do mandžurske meje.

Reakcija je bila porazna. 27. novembra so kitajske čete navalile preko mandžurske meje in z desetkratno premočjo naravnost pregazile zavezniške linije. Danes cenijo, da imajo Kitajci okrog 300.000 mož v prvi liniji in okrog 700.000 v rezervi, medtem ko je komaj 160.000 mož na zavezniški strani.

V tem kritičnem trenutku je prišlo do nenadne Trumanove izjave, da bo mogoče uporabljena atomska bomba.

SESTANEK TRUMAN-ATTLEE

Trumanova izjava je imela takoj polno podporo ameriških republikancev, ki so ravno pri zadnjih volitvah nevarno znižali demokratično Trumanovo večino v Kongresu s svojo stalno propagando, da je treba nastopiti ostreje proti kitajskim komunistom, čeprav tudi Trumanova vlada ni pripravljena priznati komunistov - v nasprotju z Veliko Britanijo, ki je komunistično pekingško vlado takoj priznala, čim so Čangkajskove čete zapustile matično deželo. Anglija polaga važnost na dejstva, Amerika pa bolj na čustva.

Trumanova izjava je izzvala v Veliki Britaniji poplah med člani parlamenta, ki so pritiskali na vlado, da prepreči uporabo atomske bombe. Ta poplah ni izvirala ravno iz

strahu pred uporabo atomskih orožij, marveč iz strahu pred posledicami - vojni zaplet s Kitajsko in oslabitev obrambnih pozicij v Evropi. Angleži so se dobro zavedali, da bi izbruh vojne s Kitajsko pomenil preusmeritev vojnega materiala v ljudstvu in sredstvih na Daljni Vzhod, medtem ko ne bi bilo dovolj sredstev za obrambo zapadne Evrope, a to bi bilo baš ono, kar bi si Sovjeti želeli: Kitajska naj pritegne nase vse sile zapadnega sveta, da bodo imeli Sovjeti lahek posej v Evropi. Amerika bi se morala naravno polno zaposliti na Daljnem Vzhodu, ako bi hotela doseči kak uspeh v doglednem času, to pa bi pomenilo zmanjšanje gospodarske pomoči ostalim predelom sveta in kopičenje surovin za lastne vojne in civilne potrebe. Zapadna Evropa bi bila prepuščena sama sebi in milosti delavskih organizacij, ki jih zlasti v Franciji in Italiji nadzirajo komunisti, medtem ko je vzhodno-nemška "ljudska policija" lahko v vsakem trenutku pripravljena za podobno napadalno akcijo kot severni Korejci.

V gospodarskem pogledu bi poleg že omenjene omejitve pomoči Marsalovim deželam prišlo tudi do brezposelnosti, ki bi jo povzročilo pomanjkanje surovin, ki prihajajo iz Amerike in ki bi jih Amerika odslej uporabljala zase. Reorganizacija zapadno-evropske proizvodnje na izključno vojno pa je ne samo nemogoča v kratkem času, marveč tudi nemogoča z ozirom na civilne potrebe, ki so še vedno velike.

Vsi ti razlogi so prisilili predsednika britanske vlade Attleeja, da se je odločil za osebni razgovor s Trumanom.

Truman ni imel lahkega stališča in posledice poročila odn. sporazuma z Attleejem se bodo šele pokazale. Krivda je v mnogočem na predsedniku Trumanu samemu, ki je dokaj lahkomišelnost podal javno izjavo o možnosti uporabe atomske bombe. Po eni strani je dal argument v roke komunistične propagande in svojim lastnim političnim nasprotnikom - republikancem v USA, po drugi strani pa je povzročil negotovost v zapadno-evropski skupnosti, kar je voda na komunistični mlin. Predsednika Trumana je kasneje popravila uradna izjava Belle Hise, toda škode se ni dalo več popraviti ali zmanjšati.

Razgovorom med Trumanom in Attleejem, katerim so prisostvovali skoraj vsi ameriški ministri in visoki vojaški predstavniki obeh dežel, so sedaj to negotovost do neke mere odpravili - zavisi pa vse od konkretnega dela na osnovi sporazuma, pa tudi od javnega mnenja v USA in Angliji, ki se dokaj razlikuje. Prvo je čustveno strastno, drugo je hladno in trezno.

V prvi vrsti je Truman zagotovil nemoten dotok gospodarske pomoči zapadni Evropi, Attlee pa je s svoje strani zagotovil polno solidarnost z Ameriko v vprašanju Koreje. V vojaškem pogledu pa sta se sporazumela, da je treba čimprej doseči enotno poveljstvo zapadno-evropskih obrambnih sil pod generalom Eisenhowerjem - kar pomeni, da se bo ameriška vojna sila delila na Evropo in Daljni Vzhod in ne le na poslednjega. Ponovno je bilo potrjeno dejstvo, da je vprašanje Zapadne Evrope primarnega pomena, kajti njen padec bi predstavljal občutno zmanjšanje pomoči demokratskim silam v svetu. Padec Zapadne Evrope bi pomenil za Azijo izgubo svojega najvažnejšega vira v ljudeh in proizvodnji in bi tudi mogel zmanjšati možnost uspeha demokratskih sil v svetu sploh.

Vprašanje priznanja kitajske komunistične vlade in sprejem njenega zastopnika v Varnostni Svet OZN ter s tem tudi vprašanje Formoze, ki jo drže z ameriško pomočjo Čang-kojskove sile, čeprav pripada po sporazumu v Kairu osrednji Kitajski, sta gospoda predsednika pustila zaenkrat ob strani. Na to vprašanje gledata obe deželi dokaj različno, toda ta razlika ne bo vplivala na skupno nastopanje USA in Anglije. G. Attlee je zagotovil G. Trumanu, da čeprav Anglija smatra, da Formoza pripada zakoniti kitajski vladi, si pa danes vseeno ne želi komunistov na Formozi.

Glede vojne na Koreji sta Amerika in Anglija soglasni, da ne bosta popustili napadalcu. Trinajst azijskih držav, ki imajo svoje predstavnike v OZN, je poslalo kitajski komunistični vladi spomenico, v kateri predlagajo, da se kitajske čete ustavijo pri 38 vzporedniku in preidejo k razgovorom. Po MacArthurjevih poročilih se nahaja sedaj že 27 kitajskih divizij na Koreji. Nove zavezniške čete se izkrcujejo v Južni Koreji.

Kitajski komunisti so kot izgleda usvojili napadalno politiko na vsej črti in so se danj pričeli obtoževati tudi Francoze v Indokini, da kršijo kitajsko suverenost, podobno kot so pred napadom na Koreji obtoževali Amerikance in s tem vse Združene Narode. Po drugi strani pa njih čete prodirajo v notranjost Tibeta, kar povzroča vznemirjenost v Indiji, ki bo utegnila dobiti kitajske komuniste za sosede na široki črti. Združeni Narodi so sedaj za eno izkušnjo bogatejši - namreč, da je končno le treba verjeti, kadar komunisti groze z besedami in da se je treba temu primerno pripraviti.

NOVOLETNA JELKA NAJ NADOMESTI BOŽIČNO DREVESCE

Ljubljana, sredi novembra.- "Slovenski Poročevalec" objavlja dolg članek pod naslovom "Praznik noveletne jelke se bliža", v katerem pravi V.C. med drugim:

"V teh težkih letih narodno osvobodilne vojne in prva leta po osvoboditvi nas je življenje zresnilo. Tako močno nas je zagrajalo, da smo včasih skoraj pozabili na otro-

ka, čeprav smo se s svojim delom borili za njegovo lepše življenje. Na zunaj se kaže to kot nasprotje, kakor da bi se šele iskali (!). Karkoli smo delali za otroka, vse od prireditev pa do ogromnih tovarn, je bilo sicer naše, a premalo otroško, vse dokler nismo pred tremi leti začeli pripravljati novoletne jelke... Otrok išče in hoče pravljični svet, pa naj bo življenje še tako resno. Tega nikakor ne smemo pozabiti, ko bomo pripravljali otroku praznik. Vse drugače bo doživel otrok svoj praznik, če ga bo pohvalil in nagradil, pokaral ali opomnil dedek Mraz ali kakšna druga pravljična oseba, kot če bo to napravila kaka oseba iz realnega življenja, pa naj bo še tako posreče na. Zunanja oblika bodi pravljična, v njo pa vljimo vsebino, ki bo toliko bolj bogata in pisana, kolikor globlje bomo o tem razmišljali v času priprav. In kako važno je razmišljati, postavim, o vsebini tega, kar bo povedal stari Mraz, Sneguljčica, ali katera koli pravljična oseba. Le spomnimo se, kako smo nekoč sami z odprtimi usti poslušali hvalo in grajo, pa jih tudi upoštevali ter razmišljali o vsaki izrečeni besedi! Potem bomo razumeli, zakaj je tako važno, da temeljito razmislimo o vsebini, ki bo lahko mnogo pomagala pri našem vzgojnem prizadevanju (v "socialističnem" smislu kajpak...).

NAŠE PAKETE SO KRADLI

Ljubljana.-

Od lanskega poletja dalje so se pojavljale tatvine iz železniških vagonov s pošiljkami svojcev iz inozemstva. Ugotovljenih je bilo okrog 50 vlomov v vagone mednarodnega kosovnega prometa. Ko so začetkom oktobra neznan vlomilci ponovno ukradli dve vreči sladkorja, so imeli smolo. Ujela jih je policija in postavila pred sodišče. Tatinsko tolpo so sestavljali železničarji: Anton Čelan, Adolf Kancler, Štefan Pesek, Alojz Brglez, Alojz Mlakar, Vinko Javornik, Rudolf Skok, Jurij Mihelič in Franc Šober - vsi iz okolice Maribora. Škoda pokradenega blaga se ceni na 400.000 dinarjev.

ČETNIKI "SIHIS"-A PRED SODIŠČEM

Beograd.-

Beograjsko okrožno sodišče je sodilo 15 članom četniške organizacije "SIHIS" (Srbi i Hrvati i Slovenci), ki jo je pokrenil bivši aktivni oficir nekdanje jugosl. vojske Vilibald Tomazič. Tomazič je bil obsojen na 15 let prisilnega dela, ostali pa od 3-14 let.

OGLAS ZA FILM "VIŠOŠKA KRONIKA"

Ljubljana.-

Umetniški film "Višoška kronika" potrebuje pri snemanju večje število statistov, figurantov in igralcev za epizodne vloge, kakor tudi invalidov in ljudi z različnimi telesnimi hibami, ljudi z izrazitimi karakternimi in komičnimi obrazi, nadalje: debele, suhe, visoke, majhne; obojega spola in vseh starosti. Ljudje iz Škofje Loke, Poljanske doline in Ljubljane, kakor tudi igralci SKUD,

ljudskih in amaterskih odrov so še posebno zaželeni.

To je oglas "Triglav filma" v Ljubljani. Izgleda, da bo to prvi večji slovenski poskus na filmskem polju.

NOGOMETNA TEKMA ANGLIJA:JUGOSLAVIJA (poročilo našega dopisnika)

London.-

Že dokaj pred pričetkom tekme sem opazil, da bo jugoslovansko moštvo imelo kar precej navijačev, saj so čakajoči Jugoslovani pred blagajno povzročali nemalo zanimanja angleške publike.

In res, čim se je moštvo pojavilo na igrališču, je zaorilo vzklikanje v srbskem jeziku: pozdravi mi tega, pozdravi mi onega, ja sam dobro.- Na obrazih igralcem je bilo možno opaziti neko mešanico sočustvanja in razočaranja, nekateri pa so celo povzpeli do nas na tribuno in razgovarjali.

Ko so zaigrali "Hej Slovani", je nek vročekrvnež zakričal "Živel Nj.Vel.Kralj Peter", kar je vzbudilo dokaj negotovanja med prisotnimi.

Pričetek tekme se je odigral v znaku tiganja in nervoze. Angleži so rahlo prevladovali. Beara - jugosl.golman - je imel precej posla, toda prvi polčas ni bil preveč zanimiv. Angleži so bili vsekakor boljši in se je zahvaliti edino Beari, da rezultat ni bil še slabši za Jugoslovane. Ubrani je nekaj zelo težkih zog. Reševal je situacijo tudi srednji krilec z vso svojo dolžino in težino. Rezultat 2:1 za Angleže.

V drugem polčasu so Jugoslovani prevladovali vse pol ure. Toda kot že popreje v Jugoslaviji, napad ni bil učinkovit in občutno je bilo pomanjkanje strelcev. Mitič in Bobek sta igrala preveč defenzivno, tako da se napad sploh ni mogel hitro razviti. Drugi gol za Jugoslavijo je padel povsem zaslužen in je bil odlično izdelan.

Po tem голу je bilo stanje neodloženo, kar je ostalo tudi do konca, čeprav so Angleži krepko pritisnili. Toda obramba je bila odlična in tudi nekaj sreča je reševalo Jugoslavijo poraza.

Igra jugoslovanske enajstorice me ni zadovoljevala. Preveč je bilo taktičnega zadrževanja. Razlika med Jugoslovani in Angleži je bila v tem, da so Jugoslovani igrali "pri tleh", Angleži pa "v zraku", zaradi česar so bili poslednji sila počasni, Jugoslovani pa niso znali izkoristiti, ker niso imeli razvitega napada.

Končni rezultat je za Jugoslovane zadovoljiv, ker je znano, da je angleško moštvo doslej še vedno gladko odpravilo nasprotnike na domačih tleh. Jugoslovani pa so s to tradicijo prekinili. T.K.

KLIC TRIGLAVA izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina zraša 24/- odn. 6/- za četrto leta. Za inozemstvo velja odgovarjajoča vsota s posebnim doplačilom za letalsko dostavo. Pišite na: KT, Miners Hostel, Green Lane, Nr. Nuneaton, Warwicks., England.